

AMERIKA FUQAROLIK HUQUQLARI HARAKATIDA AYOLLARNING ROLI

Zaripova Mushtariybonu

*Termiz iqtisodiyot va servis universiteti pedagogika
Ijtimoiy gumanitar fanlar fakulteti boshlangich talim
1-bosqich talabasi*

Annotatsiya: Amerika fuqarolik huquqlari harakati (1950-1970-yillarda) tarixdagi eng muhim ijtimoiy va siyosiy inqiloblardan biri bolib u Afrikalik amerikaliklarning huquqlarini himoya qilishga va umuman amerikaliklarning tenglikka erishishlariga xizmat qilgan .Bu harakatning markazida qora tanli amerikaliklar bolsada ayollar ham uning muvaffaqiyatida muhim rol oynagan .Ayollar nafaqat oz huquqlarini himoya qilish ,balki jamiyatda tenglikka erishish ,diskriminatsiya bartaraf etish uchun faol ishtirok etgan .

Kalit sózlar: Amerika ,inqilob,ayollar ,jamiyat,Rosa Parks,fuqarolik huquqlari,ijtimoiy kurash.

Ayollarning óz huquqlari uchun kurashi:

Fuqarolik huquqlari harakati davomida ayollar nafaqat erkaklar bilan birga ,balki kóplab alohida tashabbuslarni amalga oshirgan.Ayollar jamiyatda teng huquqli fuqarolar bólish uchun huquqiy va ijtimoiy kurash olib borishdi.

Masalan,Rosa Parksning 1955-yilda Montgomery avtobusida qora tanlilarning ótirish joyi haqidagi qarorni buzishi ,harakatning boshlanishiga sabab bólgan muhim voqealardan biridir.Rosa Parksning aksiyasi ,odatiy kansitishlarga qarshi bólgan shaxsiy kurashning ramziga aylangan.

Ayollarning ,shuningdek ,fuqarolik huquqlari harakatining muhim tashkilotlarida faol ishtirok etgan .Jo Ann Robinson ,Ella Baker Fannie Lou Hamer kabi ayollar harakatida yuqori lavozimlarda ishladilar va tashkiliy ishlarni olib bordilar.

Ella Bakerning yordami bilan tashkil etilgan Student Nonviolent Coordinating Commitite (SNCC) kabi tashkilotlar,nafaqat ayollarni ,balki yoshlarni ham harakatga jalb qildi.

Ayollar ózlarining siyosiy ishtirokini kengaytirish uchun kóplab strategiyalarni ishlab chiqdilar shu jumladan,boikotlar,mitinglar va huquqiy davolar orqali jamoatchilikni birlashtirdilar.Fannie Lou Hamerning óz ovozini chiqara boshlaganidan sóng ,1964-yilda ótkazilgan Mississipi Freedom Democratik Party (MFDP)yigilishida ishtirok etishi ,ózining faolligi bilan mamlakatning fuqarolik huquqlari haqidagi siyosatini ózgartirishga yordam berdi.

Ayollarning qarama-qarshi roli.

Ayollarning fuqarolik huquqlari harakatidagi roli faqat rassizmga qarshi kurashish bilan cheklanmagan,balki ularning feministik harakatlar bilan ham chambarchas bog'liqligi mavjud edi.Ayollar kópincha rassistik diskriminatsiyaga qarshi chiqishgan .Ayollar óz huquqlarini faqat qora tanli jamiyatga tegishli bólgan órinda kórmagan ,balki umuman barcha ayollarga nisbatan teng huquqlarni talab qilganlar.

Shu tarzda ,fuqarolik huquqlari harakati va feminist harakat bir-birini tóldirgan va shu ikki harakatning ózaro bog'lanishi ,ayollarning jamiyatdagi roli haqida yangi qarashlarni shakllantirishga olib keldi.

Xulosa:

Amerika fuqarolik huquqlari harakatida ayollarning roli beqiyosdir.Ular nafaqat jamiyatdagi tenglik va adolat uchun kurashgan balki óz huquqlarini himoya qilish uchun mustahkam jamiyat qurishda ,tashkilotlarini yaratishda va yangi siyosiy madaniyatni shakllantirishda ózgarmas rol óynaganlar.Bu harakatda ayollarni aytib ótmasdan ósha davrning barcha muhim yutiqlarini tushunish qiyin.Ularning ishtiroki fuqarolik huquqlari harakatini Foydalanilgan adabiyotlar:

Foydalanilgan adabiyotlar:

- 1." Qizil Xochning asoschisi" Clara Barton.
- 2." Ayollar va fuqarolik huquqlari harakati ",Debora Grey Uayt.
- 3.Ayollar huquqlari va gender tengligi AQSHda .muallif:Sara Evans. yanada, kuchliroq va inkluzivroq qilishga yordam berdi.